gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Ronald ter Hoeven	2 Leefomgeving	3 Goede gezondheid en Welzijn 8 Eerlijk werk en economische groei 11 Duurzame steden en gemeenschappen 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
30 januari 2024		3

rol raad	soort document
Ter besluitvorming	Visie recreatie en toerisme

voorbereidende vergadering	agendapunt
12 maart 2024	

raadsvergadering	agendapunt
26 maart 2024	

onderwerp
Bouwsteen Visie op recreatie & toerisme: "Van Leefbaarheid tot bloeiende vrijetijdssector"

INHOUD VOORSTEL
- Vaststellen van de visie op "Recreatie & toerisme gemeente Rheden; van leefbaarheid tot bloeiende vrijetijdssector" (bijlage 1).
- Strategische uitgangspunten opnemen in de, in ontwikkeling zijnde, Omgevingsvisie Rheden.
- Instemmen met het meenemen van de extra budgetvraag bij de integrale besluitvorming van de kadernota 2025 e.v.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
Er is veel veranderd de afgelopen jaren op het gebied van toerisme en recreatie.
De coronapandemie leidde tot enorme drukte in het Nationaal Park Veluwezoom en dan met name in de omgeving van het bezoekerscentrum en de Posbank. Het gebruik door fietsers en wandelaars en het gemotoriseerd verkeer op de wegen in het nationaal park en omgeving, zorgden voor veel spanning op de natuur, maar ook op de leefbaarheid van inwoners en gebruikers.

En er is meer. Er zijn 7 dorpen en er is de IJssel. In de visie bedenken we een strategie om een aantal van onze dorpen meer aandacht te schenken en zo meer bezoekers te trekken in plaats van of na een dagje natuurbeleving. De dorpen liggen veelal met hun rug naar de IJssel, maar we trachten de beleving van deze mooie rivier op een hoger voetstuk te plaatsen.

Het beperken van de drukte en de mogelijkheden die er nog zijn, naast de ontwikkelingen in de regio en het land, maken dat een visie op recreatie en toerisme zeer welkom is.

2 Wat is de aanleiding?
De aanleiding voor het opstellen van een visie is de motie Visie op toerisme uit 2021 die naar aanleiding van het Masterplan Veluwezoom door alle fracties unaniem is aangenomen.
Tot dit moment bestond er geen visie op recreatie en toerisme en is ook niet duidelijk welke afwegingen er zijn om beleidsvraagstukken en casussen goed te kunnen behandelen en te beantwoorden. Denk aan beleidsvragen (ontwikkeling) vanuit natuur, mobiliteit, brede welvaart en economie. Wij zijn daarom verheugd met het initiatief vanuit de gemeenteraad.

Voor het opstellen van de Omgevingsvisie bleek dat een visie op recreatie en toerisme eveneens werd gemist. Vanuit de projectleiders kwam eveneens het verzoek om een visie/beleid op dit vlak.

De motie met de heldere opdracht was voldoende om een start te maken. En met de raadsinformatiebrief van mei 2023 (bijlage 2) en het overleg met de raadsleden op de oriënterende vergadering van 6 juni 2023, kregen wij voldoende handvatten om in gesprek te gaan met experts, intern en extern, over de kansen die een visie kan bieden. Natuurlijk altijd met in ons achterhoofd de bedreigingen die er zijn op het gebied van de natuur.

Het is bekend dat, met de woningbouwopgave in de Groene Metropool regio Arnhem Nijmegen en in onze gemeente, niet zozeer het aantal toeristen als wel het aantal (dag)recreanten zal gaan toenemen. Om die reden wordt er door de gemeente Rheden duidelijk gelobbyt meer aandacht te schenken aan recreatieve mogelijkheden nabij de andere gemeenten. Op die manier is het voor de inwoners aldaar minder nodig zich verplaatsen naar bijvoorbeeld ons natuurgebied. In onze gemeente en omliggende gemeenten wonen nu circa 300.000 inwoners. Het is denkbaar dat ook deze inwoners het nationaal park en omgeving dagelijks of regelmatig opzoeken om te fietsen, te wandelen of de hond uit te laten.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Motie Visie op toerisme (2021).
- Het coalitieakkoord 2022-2026 "Groener, socialer, dichterbij" spreekt van een versterking van duurzaam toerisme en recreatie.
- Omgevingswet, en de in ontwikkeling zijnde omgevingsvisie: gebleken is dat er geen beleid is op het gebied van toerisme en recreatie en de opstellers van de visie missen die. De komende visie op recreatie en toerisme wordt een *bouwsteen* van de Omgevingsvisie. Zie bijlage 3 voor een schema.
- Economische bloei (2022): ambitie neergeschreven "..om kansen in toerisme en recreatie te verzilveren".
- Masterplan Veluwezoom: dit plan heeft een beperkte scope en gaat vooral in op de lijn Posbank – station Rheden. De uitgangspunten worden in de visie meegenomen.

4 Wat willen wij bereiken?

De visie geeft u een zo compleet mogelijk beeld van alle opgehaalde informatie vanuit interne en externe betrokkenen, een uitgebreide deskstudie, een vraag-aanbod analyse en voorgaande onderzoeken in de regio.

De inhoud van de visie bevestigt nogmaals de uniciteit van de gemeente Rheden.
De beschreven ambities zijn echter meer gericht op de balans tussen de onderdelen: leefbaarheid, natuur en economie. Door deze onderdelen in één document te verwerken maakt deze visie waardevol voor de gemeente Rheden. Het is nu eenmaal zo dat de ons omringende natuur, de hoogteverschillen tussen de Veluwezoom en de IJssel, onze gemeente maakt. Al vanuit het verleden, in het nu, maar ook in de toekomst.

In een mogelijke toename van recreanten zien we behalve bedreigingen ook kansen voor onze inwoners. Het behoud van de middenstand, de horeca en de vervoersvoorzieningen zijn van groot belang voor onze inwoners. Dat kunnen we niet alleen als gemeentelijke organisatie, maar daarvoor is een samenwerking met diverse belangengroepen van groot belang.

Bij de ambitie van de visie horen de volgende strategische uitgangspunten:

- Recreatie en toerisme draagt bij aan het behouden en versterken van de natuur, maar ook aan een gezonde lokale economie met voldoende werkgelegenheid op verschillende niveaus én ruimte voor ondernemers. Ondernemers mogen meeprofiteren. Samen verzilveren we de kansen voor recreatie en toerisme. Er is ruimte voor toeristische en recreatieve ontwikkelingen met name in de kernen en het agrarische gebied.
- De gemeente Rheden accepteert de organische (zie uitleg in visie) groei van het aantal inwoners en bezoekers, maar zet *niet* actief in op extra groei van het aantal bezoekers.
- Daarbij is het opvangen van de natuurlijke groei van het aantal inwoners en bezoekers door onder andere de woningbouwopgave nadrukkelijk een regionale opgave. Wij vinden het belangrijk dat de hele regio de groei op gaat vangen door voldoende recreatieve voorzieningen 'dichtbij huis' aan te bieden, zodat de druk op onze goedbezochte natuurgebieden en openbare ruimte niet nog hoger wordt. Daar zullen we ons hard voor maken in regionale lobby en samenwerkingen.
- De toeristisch-recreatieve potentie van de gehele gemeente moet worden benut en de gemeente moet in zijn geheel profiteren van de positieve effecten van recreatie en toerisme terwijl de negatieve effecten tot een minimum worden beperkt.
- De balans tussen aantal bezoekers en draagkracht van de natuur- en leefomgeving en leefbaarheid beperkt zich tot incidenteel een piek en wordt teruggedrongen op de plekken waar de balans nu negatief is.
- Alle inwoners vinden passend openbaar toegankelijk recreatieaanbod in de gemeente Rheden.
- Zowel inwoners als ondernemers zijn zich bewust van de voordelen die bezoekers met zich meebrengen.
- We stimuleren duurzaam reizen zowel naar de (natuur)gebieden toe als in de (natuur)gebieden zelf en perken gemotoriseerd verkeer op de Veluwezoom in.
- We hechten waarde aan ondernemers die serieus bezig zijn met duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen (denk aan drinkwaterbesparing, CO2-reductie, consuminderen en afname lokale producten). We staan positief tegenover initiatieven met aantoonbaar aandacht voor het milieu, de natuur- en leefomgeving.
- Daggasten dragen financieel bij aan onderhoud en beheer van de recreatieve infrastructuur.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Eveneens parallel aan deze visie loopt het traject van de Omgevingsvisie. Binnen dat traject krijgen de beleidsinvalshoeken een plek waarmee de ambitie van de gemeente Rheden wordt bekrachtigd. De scope van deze bouwsteen ligt op recreatie door inwoners en dagbezoekers en op toeristen.

Deze bouwsteen recreatie en toerisme voor de omgevingsvisie gaat over de strategische lange termijn. Daarnaast schenken we aandacht aan de mogelijkheden op de korte en middellange termijn en richten we daar vooral ook onze pijlen op. Een uitvoeringsprogramma maakt -in grote lijnen- deel uit van de voorliggende visie. Via jaarplannen verbinden we activiteiten aan het programma, alleen of samen met betrokken inwoners en ondernemers.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

De gemeentelijke inzet voor 2024 kan worden bekostigd uit de lopende begroting 2024 e.v. Voor aanvullende activiteiten is aanvullend budgt nodig, zoals hieronder indicatief is weergegeven. Besluitvorming hierover vindt plaats bij integrale weging bij de kadernota 2025 e.v.

	Structureel/ incidenteel	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*
Budget	**S**	185.590	185.590	185.590	185.590
	I	30.000			
Budget totaal (beschikbaar)		**215.590**	**185.590**	**185.590**	**185.590**
Af: aangegane verplichtingen					
Veluwe op 1	I	30.000			
Routestructuren	S	18.000	18.000	18.000	18.000
Subsidies	S	78.000	78.000	78.000	78.000
Ondersteuning evenementen	S	61.500	61.500	61.500	61.500
Overige kosten	S	28.090	28.090	28.090	28.090
Beschikbaar		**0**	**0**	**0**	**0**
Gevraagd budget*		50.000	50.000	50.000	50.000
Restant budget beschikbaar		**0**	**0**	**0**	**0**

* de kosten voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma zijn indicatief begroot op 50k per jaar (vanaf 2025). Mocht het aanvullende budget niet worden toegekend in de kadernota, zal opnieuw moeten worden bezien wat dat betekent voor de realisatie van de doelen en ambities uit de visie.

7 Wat zijn de risico's?

Er zijn vanuit deze notitie geen financiële of juridische risico's.
Wel bestaat het risico dat bij het bevriezen of niet verhogen van de benodigde budgetten de ambities, en dus de verwachtingen, moeten worden bijgesteld.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Er is veel informatie opgehaald bij experts en bij stakeholders. Ook is het concept gepresenteerd aan de leden van het Toeristisch Platform Zuidoost-Veluwezoom en hebben medewerkers en klankbordgroepleden het concept ontvangen en daarop gereageerd.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

De visie wordt gedeeld met alle betrokkenen. Na vaststelling wordt een infographic gemaakt met de belangrijkste ambities en speerpunten voor geïnteresseerden.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Jaarlijks bespreken we de voortgang van het uitvoeringsprogamma met het college en met betrokkenen.

Velp, 30 januari 2024

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Bart Drewes,
secretaris.